

เรื่อง ผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของกระทรวงมหาดไทยตามนโยบายเร่งด่วน

ด้านการเร่งรัดการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต รอบ 1 ปี

ผู้วิจัย รศ.ดร.พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ

ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

พ.ศ. 2546

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเมินผลโครงการเฉพาะ 4 โครงการ คือ (1) โครงการจัดระเบียบสังคม (2) โครงการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในค่ายทหาร (3) โครงการนักเรียนเยี่ยมคุก และ (4) โครงการชุมชนสีขาว โดยมีกรอบการประเมินระหว่างโครงการดำเนินการตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2544 – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลา 1 ปีแรกของการบริหารงานที่รัฐบาลนำโดยนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เข้ามาบริหารประเทศ และ ร.ต.อ.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ในขณะนั้นเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อสร้างตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า ตัวชี้วัดการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก(Key Performance Indicators) ทั้งผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcomes) ตัวชี้วัดผลกระทบที่สามารถวัดได้และเกณฑ์สำหรับการประเมินผลการดำเนินงานนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงมหาดไทย ในด้านเร่งรัดดำเนินการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต

2. เพื่อประเมินผลปัจจัยนำเข้า การนำนโยบายไปปฏิบัติผลสัมฤทธิ์ (ทั้งผลผลิตและผลลัพธ์) และผลกระทบที่สามารถวัดได้ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ตามข้อ (1) ในรอบ 1 ปี (มีนาคม พ.ศ. 2544 – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545)

การประเมินผลครั้งนี้ได้อาศัยรูปแบบการวิจัยหลายแบบคือ (1) การวิจัยเอกสาร (2) การศึกษาเชิงคุณภาพ (3) การวิเคราะห์ทฤษฎีภูมิ และ (4) การสำรวจโดยศึกษากลุ่มตัวอย่าง (1) ผู้บริหารของทั้ง 4 โครงการ 56 ราย (2) ผู้ปฏิบัติงานทั้ง 4 โครงการ 92 ราย (3) ประชาชน 5,246 ราย (4) ผู้ประกอบการสถาบันทั้ง 9 ราย (5) อาจารย์ผู้ควบคุมนักเรียนในโครงการนักเรียนเยี่ยมคุก 27 ราย และ (6) นักเรียนที่เคยไปเยี่ยมคุก 378 ราย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ คือ การประเมินผลแบบรวบยอด (Comprehensive Evaluation)

การนำเสนอผลการประเมินแต่ละโครงการได้นำเสนอโดยละเอียดแต่ละโครงการพร้อมการสรุปปัญหาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางปฏิบัติ

อนึ่งเนื่องจากโครงการทั้ง 4 มีธรรมชาติหรือลักษณะกิจกรรมและความซับซ้อนของโครงการแตกต่างกันมาก จึงไม่อาจนำมาเปรียบเทียบได้โดยตรง เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพรวมของผลการประเมินของทั้ง 4 โครงการ จึงขอกล่าวโดยสรุปภาพรวม คือ

1. ผลการประเมินบริบท

ทุกโครงการเป็นโครงการที่มีเป้าหมายเพื่อการลดปัญหาสาเหตุของประเทศ เป็นโครงการที่สอดคล้องกับความจำเป็นหรือปัญหาของสังคมหรือของประชาชนมาก มีความเป็นไปได้ทางการเมืองสูง และโครงการต่างๆ มีวัตถุประสงค์ชัดเจนดี

2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า

โครงการจัดระเบียบสังคมและโครงการชุมชนสีขาวมีปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี ส่วนโครงการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังติดยาเสพติดในค่ายทหารและโครงการนักเรียนเยี่ยมคุกอยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการประเมินกระบวนการ

ทุกโครงการมีกระบวนการนานโยบายไปปฏิบัติอยู่ในระดับดี ยกเว้นโครงการนักเรียนเยี่ยมคุกอยู่ในระดับค่อนข้างดี

4. ผลผลิตและผลลัพธ์

เฉพาะโครงการจัดระเบียบสังคมและโครงการนักเรียนเยี่ยมคุกที่มีผลผลิตและผลลัพธ์ในระดับดี ส่วนโครงการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังติดยาเสพติดในค่ายทหารและโครงการชุมชนสีขาวอยู่ในระดับปานกลาง

5. สรุปผลการประเมินโดยภาพรวม

ถ้าประเมิน (1) บริบท (2) ปัจจัยนำเข้า (3) กระบวนการ และ (4) ผลผลิตและผลลัพธ์ รวมกันโดยถ่วงน้ำหนัก 1:2:2:4 ตามลำดับปรากฏว่า

- (1) โครงการจัดระเบียบสังคมเป็นโครงการระดับดี (3.61 คะแนน)
- (2) โครงการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังติดยาเสพติดในค่ายทหาร เป็นโครงการระดับปานกลาง (3.19 คะแนน)
- (3) โครงการนักเรียนเยี่ยมคุก เป็นโครงการระดับดี (3.53 คะแนน)
- (4) โครงการชุมชนสีขาว เป็นโครงการระดับปานกลาง (3.27 คะแนน)